T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

CİLD : 6

Birinci inikad

1 - XI - 1935 Cuma

Münderical

1 — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyihalar

1 — Arazinin acele tahriri hakkında kanun lâyihası (1/295) (Maliye ve Bütçe encümenlerine)

2 — Arazi ve bina vergilerinin vilâyet hususî idarelerine terki hakkında kanun lâyihası (1/296) (Dahiliye, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

3 — Bina vergisi kanununa ek kanun lâyihası (1/297) (Maliye ve Bütçe encümenlerine)

Mazbatalar

4 — Giresun mebusu Münür Akkaya ve Kırşehir mebusu Lûtfi Müfid Özdeşin, Arzuhal encümeninin 30 - VI - 1934 tarihli haftalık kararlar cetvelindeki 124 sayılı kararının Umumî Heyette müzakeresine dair takriri ve Arzuhal encümeni mazbatası hakkında Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (4/6) (Ruznameye)

5 — Posta, telgraf ve telefon merkezlerinden bazılarında muvakkat ücretli memur çalıştırılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/292) (Ruznameye)

6 — Türkiyede hizmet eden ecnebilerle ailelerine muhassas maaşların iadeten tahsisi hakkında kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/249) (Ruznameye)

7 — Şûrayi devlet 1935 yılı bütçesinde 520 liralık münakale yapılmasına dair 1/285, Millî Müdafaa vekâleti 1935 yılı kara bütçesinde 500 000 liralık münakale yapılmasına dair 1/289 ve Diyanet işleri reisliği 1935 yılı bütçesinde 1 000 liralık münakale yapılmasına dair 1/290 sayılı kanun lâyihaları ve Bütçe encümeni mazbatası (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15

MUVAKKAT BAŞKAN — Reisvekili Nuri Conker

MUVAKKAT KÂTİBLER : Ali Muzaffer Göker (Konya), Ziya Gevher Etili (Çanakkale), Naşid Uluğ (Kütahya), Ali Zırh (Çoruh).

MUVAKKAT BAŞKAN — Yoklama yapılacak.

(Yoklama yapıldı).

2 — NUTUKLAR

1 — Reisicümhurun nutku

MUVAKKAT BAŞKAN — Reisicümhür celseyi açacaklar ve senelik nutuklarını söyleyeceklerdir.

(Reisicümhur Kamâl Atatürk, şiddetli ve sürekli alkışlar arasında başkanlık kürsüsünü şereflendirdiler).

Büyük milletin yüce vekilleri;

Kamutayın beşinci devresini açarken sizlere derin saygılarımı sunarım. (Alkışlar).

Kamutay, arsıulusal durumun çok önemli bir zamanında çalışmaya başlıyor.

Hâdiseler, Türk Milletine, iki ehemmiyetli düsturu yeniden hatırlatıyor:

Yurdumuzu ve haklarımızı müdafaa edecek kuvvette olmak .. sulhu koruyacak arsıulusal çalışma birliğine önem vermek... (Alkışlar).

Sulhun bozulmuş olmasından izdırap duymamak mümkün değildir. Her halde, bu günkü, ağır ihtilâfların ortadan kalkması, medenî insanlığın başlıca dileği olmalıdır (Bravo sesleri, alkışlar).

Bizim sulh ülküsüne ne kadar bağlı olduğumuzu, bu ülkünün güvenlik altına alınmasındaki dileğimizin ne kadar esaslı bulunduğunu izaha lüzum görmüyorum.

Bu hususta çalışan Uluslar Sosyetesinin, tecrübelerden istifade ederek prensiblerini tekâmül ettirmesi ve sulhu koruma kudretini artırması samimî arzumuzdur (Bravo sesleri).

Sayın arkadaşlar!

İç idare teşkilâtımızı, yurdun doğu bölgelerinden başlayarak genişletmek ihtiyacını duymaktayız.

Yeniden iki genel ispektörlük ve yeniden bazı vilâyetlerin kurulması da lüzumlu görülmektedir. Bu arada Dersim bölgesinde esaslı bir ıslahat programının tatbikı da düşünülmüştür.

Vilâyetlerimizin devamlı teftişini ve müşterek işlerinin bir elden takibini kollayan genel ispektörlerden çok faydalar bekliyoruz.

Doğu vilâyetlerimizin belli başlı ihtiyacı, orta ve batı illerimize demir yollarla bağlanmaktır. Şarka ilerleyen iki ana demir yolunun hızla bitirilmesini ve bunları birbirine bağlıyacak yollar örüğüne şimdiden başlanmasını lüzumlu görüyoruz.

İran - Türkiye transit yolunun teşkilâtlanması özenle bitirilmelidir.

Liman ve sulama işlerinde acele yapılacak şeyler vardır. Sağlık savaşı da yeni icablara göre genişletilmek zaruretindedir.

Saydığım bütün bu işleri, Hükûmetin kesin bir program içinde gütmesini bekliyebiliriz.

Üzerinde önemle durmak istediğim bir ciheti de bildirmeliyim.

Türk ülkesi içinde köylere varıncaya kadar küçük büyük bütün şehirlerimizin birer genlik ve bayındırlık göreyi olması önde tuttuğumuz amaçlardandır. (Alkışlar).

Türke ev ve bark olan her yer sağlığın, temizliğin, güzelliğin, modern kültürün örneği olacaktır. (Alkışlar).

Devlet kurumları yanında, doğrudan doğruya bu işlerle ilgin olan uraylarm bu görüş ve düşünüşle çalışmalarını istiyorum.

Urbaylarm Devlet merkezinde toplanışı bu işin sonucu değil başlangıcıdır.

Bayanlar, Baylar;

Endüstri programımız, nomal gidişindedir. Bununla beraber yurdun endüstrilesmesine daha çok hız verilmesi ve yakın bir çağda, yeni bir ikinci programa başlanması lüzumuna dikkatinizi uyandırmak isterim.

Mağden işleri yeni bir açılma devresindedir. Mağden mühendislerimizi, ihtiyaca yeter sayı ve değerde yetiştirmeği önemek gerektir.

Kömür havzasının rasyonel işlemesi için tedbirler aramak ta lâzımdır. (Alkışlar).

Bir de arkadaşlar! Köylümüzün genlik düzeyinin yükselmesi tedbirlerine daha geniş ölçüde özenle devam edeceğiz. (Alkışlar).

Aydın saylavlar! Kültür kınavımızı, yeni ve modern esaslara göre, teşkilâtlandırmaya durmadan devam ediyoruz. Türk tarih ve dil çalışmaları, büyük inanla beklenilen ışıklı verimlerini şimdiden göstermektedir.

Ulusal musikimizi, modern teknik içinde yükseltme çalışmalarına, bu yıl daha çok emek verilecektir.

Ulusal kültür için pek lüzumlu olduğu gibi, arsıulusal ilgiler bakımından da yüksek değeri belli olan radiyo işine önem vermeniz çok yerinde olur.

Sayın arkadaşlar!

Maliyede, geçen yıl, cesaretle aldığımız tedbirlerin, ne kadar yerinde olduğu sabit olmuştur. Tuz ve şeker fiatlerinin düşürülmesi, halkı hoşnut etmiş ve yoğaltımı artırmıştır.

Bu yıl, başka konularda da, bu yönden tedbirler alacaksınız. Sayım vergisinde ve bina kıymetlerinde indirim faydalı olacaktır. Arazi ve yapı vergilerinin hususî idarelere devri önemli ıslahattan sayılacaktır.

Vergi indirimlerini Hazinenin karşılayabilmesi, ülke ekonomi kudretinin yüksekliğine değerli bir belgedir (Alkışlar).

Ekonomik teşkilât, teknik temeller üzerine yerleşerek yükseldikçe, yurdun verimi çok daha ziyade olacaktır. Ancak, bütün özenimizi vererek vatanın teşkilâtlanması hızını artırmak gerektir.

Arsıulusal siyasanın gidişi ulusal korum araçlarını artırmaya da lüzum göstermektedir. Bunun maliğ çarelerini dikkatli ve isabetli bir surette araştırmanızı dilerim.

Tayyare filolarımızı vücude getirmek için büyük milletimizin yüce ilgisini heyecanla anmak borcumdur.

Son arsıulusal hâdiseler, Türk milleti için kudretli bir hava ordusunun, hayatiğ önemde tutulmasına bir daha hak verdirdi (Alkışlar). Çok emekle kurduğumuz, canımızla korumaya and içtiğimiz kutsal yurdun, havadan saldırışlara karşı güvenlik altında bulunması demek, bize saldıracakların, kendi yurdlarında bizim de ayni zararları yapabileceğimize güvenimiz demektir (Şiddetli alkışlar, bravo sesleri). Bu güveni, her gün, artıracak araç bulmakta, büyük Türk ulusunun, ne göksel bir duyguyu kalbinde taşıdığını her ferdinin vatan için tutuşan gözlerinde okumaktayız (Alkışlar).

Havacılarımız, bütün ordu ve donanmamız gibi vatanı korumaya anık kahramanlardır. (Alkışlar). Büyük millet, bu soyak evlâtlarile kendini mutlu sayabilir (Alkışlar).

Sevgili arkadaşlarım!

İşlerimiz çoktur, geniştir, önemlidir. Fakat, başarılacağına sarsılmaz güvenim vardır. Çünkü, Kamutay vatan severliğin, çalışkanlığın, tedbirde isabetin ideal örneğidir (Alkışlar). Kamutay, yurdun korunması, onun bayındırlığı için en yüksek ulusal ilham ve kudret kaynağıdır (Şiddetli ve sürekli alkışlar).

3 — SEÇİMLER

1 — Meclis Reisi seçimi

M. BAŞKAN — Meclis Reisi seçimi yapılacaktır.

(Urfa intihab dairesinden başlanarak reyler toplandı)

LÜTFİ MÜFİD ÖZDEŞ — Efendim, celse